

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

17 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Covalenco Elena

Diaconu Iurie

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Golubciuc Valentin în numele părții vătămate Hariton Victor, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 septembrie 2017 și a sentinței Judecătorei Chișinău, sediul Central din 27 martie 2017, în cauza penală privindu-l pe

Zboreanu Vasile Xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat mun. Xxxxx str. Xxxxx

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 22.12.2016-27.03.2017
2. instanța de apel: 16.05.2017-12.09.2017
3. instanța de recurs: 20.11.2017 - 17.01.2018

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău sediul central din 27 martie 2017, în procedura judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Zboreanu Vasile Xxxxx, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, la pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 150 unități convenționale, ce constituie 3.000 lei.

A fost încasat din contul lui Zboreanu Vasile în beneficiul lui Hariton Victor suma prejudiciului moral în mărime de 1.000 lei și cheltuielile de judecată pentru asistența juridică în mărime de 1.000 lei. În rest, acțiunea civilă a fost respinsă ca neîntemeiată.

A fost încasat din contul lui Zboreanu Vasile în beneficiul statului cheltuielile de judecată pentru efectuarea expertizelor medico-legale în sumă de 369 lei.

2. Potrivit sentinței, s-a constatat că Zboreanu Vasile, la data de 18 august 2016, în jurul orei 09.45, aflându-se la volanul automobilului de model „Skoda Fabia”, cu n/î XXXXX se deplasa pe șos. Muncești din direcția str. Burebista spre str. Pădurii, mun. Chișinău. În timpul deplasării pe șos. Muncești, conducătorul auto Zboreanu Vasile, ajungând la intersecție cu str. Pădurii din neatenție față de trafic a ignorat cerințele Regulamentului Circulației Rutiere, Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009 și anume, prevederile pct. 2) în conformitate cu care în Republica Moldova vehiculele se conduc pe partea dreaptă a carosabilului în sensul

de mers; prevederile pct. 45) al RCR potrivit cărora conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră; în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, iar drept urmare, s-a tamponat cu microbuzul de model „Mercedes 308”, cu n/î XXXXX, ruta 118, condus de Hariton Victor, după care a tamponat și automobilul de model „Ford Fiesta”, cu n/î XXXXX, condus de Iadîchin Valentin. În consecință, în urma impactului, pasagerei microbuzului de model „Mercedes 308”, cu n/î XXXXX, ruta 118, Chiseliova Maria, i-au fost cauzate conform raportului de expertiză medico-legală nr. 2342/D din 02.09.2016-12.09.2016 vătămări corporale sub formă de entorsă gradul II al genunchiului stâng; hemartroză la nivelul genunchiului stâng, care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur cu suprafața de interacțiune limitată, fapt care condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare medie.

Pe baza stării de fapt expuse, acțiunile lui Zbereanu V. au fost calificate de drept, în baza art. 264 alin. (1) Cod penal – încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale și a sănătății.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul, Golubciuc Valentin, în numele părții vătămate și civile, Hariton Victor, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul să fie privat de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 1 an și a admite pe deplin acțiunea civilă, cu încasarea din contul lui Zbereanu V. în beneficiul părții civile, Hariton V., a sumei de 163.617,62 lei – prejudiciul material, 1.000 lei – suma serviciilor de evaluare, 3.000 lei – suma cheltuielilor de asistență juridică conform contractului și bonului de plată, 5.000 lei – prejudiciul moral, 13.326 lei – suma profitului ratat, iar în total suma de 185.943,62 lei.

În motivarea apelului a invocat:

- instanța de judecată nu a ținut cont de faptul, că inculpatul a tamponat 2 automobile, iar în rezultatul accidentului rutier au suferit traume 7 persoane și nefiind privat de dreptul de a conduce mijloace de transport, acesta rămâne a fi periculos pentru trafic și ca rezultat poate să creeze accidente și mai grave, din acest punct de vedere, Zbereanu V., urmează a fi privat de dreptul de a conduce mijloace de transport cel puțin pe un termen de 1 an;

- instanța de fond absolut nelegitim a respins acțiunea civilă înaintată de reprezentantul părții civile, Hariton V., privind încasarea din contul inculpatului a prejudiciului material în sumă de 163.617, 62 lei, prejudiciului moral – 5.000 lei, cheltuielile de judecată – 3.000 lei;

- instanța de fond nu a ținut cont nici de faptul, că asiguratorul nu este Botnari Iu., ci SRL „FOC”, deci responsabil de funcționarea automobilului și responsabilitatea o poartă nu Botnari Iu., dar Hariton V., fapt ce se confirmă prin copia certificatului și copia poliței menționate;

- urmau a fi încasate și sumele de 1.000 lei pe care personal, Hariton V., le-a achitat pentru serviciile de evaluare a pagubei și suma de 13.326 lei, ce constituie profitul ratat;

- este lipsită de orice temei rațional și afirmația instanței de fond privind suma de 5.000 lei ca fiind exagerată, deoarece având o așa sumă mare a prejudiciului cu bună seamă orice persoană poate să aibă suferințe fizice și psihice și mai agravante;

- instanța de fond, incorect a stabilit mărimea cuantumului privind cheltuielile de asistentă juridică în mărime de 1.000 lei în beneficiul lui Hariton V.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 septembrie 2017, a fost respins ca fiind depus peste termen apelul declarat, fiind menținută sentința.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că, sentința integrală în speța dată a fost pronunțată la data de 27 martie 2017, iar avocatul Golobciuc Valentin, în interesele părții vătămate Hariton V., a depus apel la data de 26 aprilie 2017, peste termenul de atac prevăzut de lege, adică peste aproximativ o lună, fapt ce exclude repunerea apelului în termen, deoarece nu sunt întrunite condițiile prevăzute la art. 403 Cod de procedură penală.

Astfel, din materialele cauzei rezultă, că copia sentinței motivate, cu explicarea modului și termenului de atac, a fost înmănată părții vătămate, Hariton Victor, contra semnătură la data de 27.03.2017.

În ședința instanței de apel, avocatul Golobciuc Valentin nu a oferit instanței probe din care ar rezulta că întârzierea declarării apelului este motivată sau că a fost în imposibilitate de a declara apel în termenul legal, indicând că a primit sentința târziu, argumente considerate irelevante, deoarece la f.d. 34 v. 2 există recipisa, ce confirmă că partea vătămată a primit copia sentinței integrale la data de 27.03.2017, însă nu a depus apel.

Instanța de apel a notat, că potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 21.03.2017, rezultă că partea vătămată Hariton V. și apărătorul acestuia Golobciuc Valentin au participat în ședința de judecată, și au fost informați despre data, ora și locul pronunțării sentinței integrale, iar faptul că aceștia nu s-au prezentat nu poate servi drept temei pentru repunerea în termen a apelului.

Acel fapt, că Hariton Victor, a scris pe verso la f.d. 39 v. 2, că a primit copia sentinței motivate la data de 13.04.2017, nu poate servi drept temei pentru repunerea în termen a apelului, deoarece ultimul a cunoscut despre data pronunțării și a primit copia sentinței la data de 27.03.2017, fapt ce se confirmă prin recipisa din aceeași dată (f.d. 34 v. 2), respectiv nici careva obiecții la procesul-verbal nu au fost înaintate, mai mult ca atât, că există și înregistrarea audio al ședințelor de judecată.

Instanța de apel a remarcat, că prin întârziere motivată se înțelege, de regulă, un caz fortuit, un caz de forță majoră, etc., astfel încât situația invocată de apelant să

reprezintă în mod efectiv un motiv temeinic de împiedicare a declarării apelului în termenul legal.

În cele din urmă, instanța de apel a constatat, că întârzierea termenului de declarare a apelului nu a fost determinată de motive întemeiate, fiind depus după expirarea termenului de 15 zile după punerea în executare a sentinței și în atare situație, nu există temei de repunere în termen a apelului pentru a fi judecat în fond, situație juridică ce determină respingerea apelului propriu-zis, ca fiind depus peste termen.

Din considerentele expuse, instanța de apel nu s-a expus și nu a analizat argumentele invocate în apel, precum și probele administrate la caz, deoarece în cazul în care apelul este tardiv, judecata nu mai are loc, întrucât instanța de apel nu a fost sesizată în conformitate cu legislația.

6. Hotărârile judecătorești sunt atacate cu recurs ordinar de către avocatul, Golubciuc Valentin, în numele părții vătămate Hariton V., care solicită casarea acestora, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul Zbereanu V., să fie privat de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 1 an și a admite pe deplin acțiunea civilă, cu încasarea din contul lui Zbereanu V. în beneficiul părții civile, Hariton V., a sumei de 163.617,62 lei – prejudiciul material, 1.000 lei – suma serviciilor de evaluare, 3.000 lei – suma cheltuielilor de asistență juridică conform contractului și bonului de plată, 5.000 lei – prejudiciul moral, 13.326 lei – suma profitului ratat, iar în total suma de 185.943,62 lei.

În motivarea recursului invocă argumente similare cu cele din apel, subsidiar indicând, că:

- din materialele cauzei rezultă, că copia sentinței integrale a fost înmănată lui Hariton V., conform semnăturii la data de 27.03.2017 (f.d. 35), însă nu la f.d. 35, ci f.d. 34;

- la data de 27.03.2017, partea vătămată nici de cum nu putea să semneze și să primească copia sentinței din motivul, că potrivit recipisei de la f.d. 19, pentru data de 27.03.2017, ora 14.00 sunt doar semnăturile procurorului, avocatului, inculpatului Zbereanu V., însă familia lui Hariton V. și a avocatului acestuia Golubciuc V. lipsește, precum și semnătura acestora;

- partea vătămată, Hariton V., nu putea să primească copia sentinței, din motiv că nu a participat la ședința dată, iar recipisa de la f.d. 19 o consideră falsificată;

- din procesul-verbal al ședinței de judecată din 27.03.2017 rezultă, că sentința a fost pronunțată și s-a explicat termenul, și modul de atac, însă instanța de apel nu a ținut cont de faptul că în ședința de judecată nu a participat nici Hariton V. și nici avocatul acestuia;

- copia sentinței, Hariton V., a primit-o la data de 13.04.2017, respectiv apelul a fost depus în termen și nu era nici o necesitate de a depune cererea de repunere în termen.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, au depus referință privind opinia asupra recursului declarat:

7.1 Procurorul, care a solicitat de a decide inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece lipsesc temeiuri de drept pentru casarea hotărârii contestate, în prezenta cauză penală.

7.2 Avocatul, Șontea Daniel, în numele inculpatului, care a solicitat de a decide inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, cu menținerea deciziei instanței de apel, deoarece nu se constată prezența a careva erori de drept, ce ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs, în sensul casării deciziei atacate.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente:

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sânt vădit neîntemeiate.

Din sumarul recursului declarat, se atestă că autorul acestuia îl întemeiază în baza alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, însă fără a specifica concret care din cele 16 puncte prevăzute la norma dată constituie temeiul pentru casare. Totodată, rezultând din conținutul recursului declarat, se reține că recurentul își expune dezacordul cu soluția instanței de apel privind respingerea ca depus peste termen a apelului declarat, respectiv neîntemeiat nu a fost examinat fondul acestuia. Ținând cont de cele invocate în recurs, Colegiul consideră că din textul acestuia se desprinde semnalarea cazului de casare stipulat la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume - hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Analizând criticile menționate în motivarea recursului declarat, în partea ce ține de soluția adoptată de către a doua instanță de jurisdicție și motivele de neexpunere asupra fondului apelului, în cauza deferită judecării, Colegiul penal consideră, că instanța de apel justificat nu a pus în discuție criticile abordate de către apărătorul părții vătămate, Hariton V., dat fiind faptul că apelul declarat de către acesta a fost respins ca depus peste termen. Iar în cazul în care este adoptată o soluție de respingere a apelului ca depus peste termen, faptul dat nu implică o verificare a hotărârii atacate, întrucât instanța de apel nu poate proceda la o verificare de fapt și de drept a acesteia decât în cadrul unui apel exercitat în mod legal (a se vedea pct. 16 al Hotărârii Plenului CSJ *Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel nr. 22 din 12.12.2005*). Respectiv, ținând cont că argumentele invocate și menționate mai sus nu au constituit obiect de discuție în instanța de apel, pe motiv că această instanță nu a fost sesizată în termenul prevăzut de norma procesual-penală, Colegiul statuează, că criticile și cazul de casare semnalat de către autor în recursul ordinar declarat, nu este incident în cauza deferită judecării.

Totodată, Colegiul penal notează, că instanța de apel a examinat și s-a pronunțat argumentat asupra chestiunii omiterii nejustificate a termenului de

declarare a apelului de către avocatul Golubciuc V. în numele părții vătămate, Hariton V.

În conformitate cu prevederile art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel.

La capitolul dat, Colegiul menționează, că instanța de apel a reținut corect starea de fapt, din care rezultă că potrivit procesului verbal al ședinței de judecată a primei instanțe din 21.03.2017 (f.d. 22-23 v. 2), instanța de judecată în prezența participanților la proces, inclusiv a părții vătămate Hariton V. și a apărătorului acestuia, Golubciuc V., a dispus anunțarea întreruperii pentru deliberare și pronunțarea sentinței, la data de 27.03.2017 ora 14.00. Rezultând din același proces verbal al ședinței de judecată la data de 27.03.2017 (f.d. 23 v. 2) la ședință s-a prezentat inculpatul și apărătorul acestuia, iar procurorul, părțile vătămate și apărătorii acestora nu s-au prezentat, deși au fost înștiințați, respectiv sentința a fost pronunțată integral la aceeași dată (f.d. 23, 25-33 v. 2), în prezența inculpatului și apărătorului său, fiindu-le explicat modul și termenul de atac, și înmânate potrivit recipisei (f.d. 34 v. 2) copii ale sentinței, pentru cunoștință.

De menționat este acel fapt, că deși procurorul și partea vătămată, Hariton V., nu au fost prezenți la momentul retragerii instanței de judecată în deliberare pentru pronunțarea sentinței, potrivit recipisei (f.d. 34 v. 2), acestora de asemenea la data de 27.03.2017 le-a fost înmănată copia sentinței motivate, unde este menționat despre dreptul de a fi atacată cu apel în termen de 15 zile.

Totodată, instanța de recurs menționează, că partea vătămată Hariton V. și apărătorul acestuia au fost înștiințați despre data deliberării și pronunțării sentinței integrale, respectiv trebuiau să-și asume responsabilitate pentru realizarea dreptului de atac asupra sentinței nominalizate, chiar și în cazul neprezentării la pronunțarea sentinței integrale, urmau să dea dovadă de diligență la realizarea dreptului său de a ataca hotărârea instanței de judecată, cu care probabil puteau să nu fie de acord. Însă, invocările recurentului, precum că partea vătămată Hariton V., nu a primit copia sentinței la data pronunțării, adică la 27.03.2017, nu pot fi reținute de către Colegiul penal, deoarece lucrările cauzei dovedesc contrariul și anume potrivit recipisei (f.d. 34 v. 2) ultimului i-a fost înmănată copia sentinței contra semnătură, care este vizibil identică cu semnătura de la f.d. 39 v. 2, unde partea vătămată Hariton V., a efectuat un înscris cu mențiunea că a primit sentința la data de 13.04.2017, dorind astfel de a-și deschide un alt termen pentru apel, fapt apreciat de către instanța de recurs ca un abuz de drepturi procesuale, ceea ce este inacceptabil.

Prevederile alin. (2) și (3) art. 230 Cod de procedură penală stipulează, că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. La calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Așadar, în prezenta speță, instanța de recurs specifică, că termenul de declarare a apelului urmează a fi calculat începând cu data de 28 martie 2017 și care a expirat

la sfârșitul zilei de 11 aprilie 2017, însă apărătorul părții vătămate Hariton V. a depus apel abia la data de 26 aprilie 2017, fiind evident omis termenul de atac.

Nu pot fi reținute de către Colegiul penal, aserțiunile recurentului precum că partea vătămată Hariton V. și apărătorul acestuia, nu aveau cum să cunoască despre data ședinței de judecată pentru 27.03.2017, pe motiv că nu au fost incluși și nu au semnat recipisa despre citare de la f.d. 19 v. 2. La aceste critici, instanța de recurs menționează, că reieșind din procesul verbal al ședinței de judecată se constată contrariul și anume că partea vătămată Hariton V. și avocatul său au participat la ședința de judecată din 21.03.2017, unde și-au expus opiniile asupra demersurilor înaintate de alți participanți la proces, au susținut poziția procesuală în dezbaterile judiciare, asistând la ultimul cuvânt a inculpatului, după care instanța de judecată a dispus anunțarea întreruperii pentru deliberare și adoptarea sentinței la data de 27.03.2017 ora 14.00. Totodată, în cazul în care procesul verbal al ședinței de judecată ar fi conținut inexactități, partea vătămată Hariton V. și apărătorul său erau în drept de a face obiecții asupra acestuia, în condițiile prevăzute de legea procesual-penală, ceea ce nu s-a făcut, respectiv instanța de recurs nu poate omite constatările indicate în procesul verbal al ședinței de judecată, iar invocările recurentului făcute în acest sens se apreciază ca declarative și neîntemeiate.

Având ca reper considerentele expuse supra, Colegiul penal, conchide că termenul de 15 zile pentru depunerea apelului de către apărătorul părții vătămate, Hariton V., a fost depășit, iar circumstanțele enunțate denotă, că instanța de apel, potrivit părții descriptive a deciziei adoptate, nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, astfel legal și întemeiat a respins apelul ca depus peste termen, iar decizia atacată conține motive legale pe care se întemeiază soluția.

Generalizând raționamentele mai sus nominalizate, Colegiul concluzionează inadmisibilitatea recursului ordinar declarat, la caz, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Golubciuc Valentin în numele părții vătămate Hariton Victor, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 septembrie 2017, în cauza penală privindu-l pe **Zbereanu Vasile Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 14 februarie 2018.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecător

Covalenco Elena

Judecător

Diaconu Iurie